

КОПІЯ

**ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ**

НАКАЗ

29.03.2012

м. Полтава

№ *181*

Про підвищення
ефективності діяльності
психологічної служби

Відповідно до статей 21, 22 Закону України «Про освіту» у системі освіти діє державна психологічна служба. Психологічне, соціально-педагогічне забезпечення здійснюють практичні психологи, соціальні педагоги. Кадрове забезпечення психологічної служби області відповідно до нормативів чисельності складає 46 %. Середній показник по Україні 48 %.

Із них професійно-технічні навчальні заклади забезпечені на 27 %, заклади інтернатного типу – 68 %, вищі навчальні заклади I-II р.а. – 32 %, позашкільні – 13 %.

Суттєво погіршують показники у плані кадрового забезпечення наявність ставок соціальних педагогів у дошкільних, професійно-технічних, вищих навчальних I-II р.а. навчальних закладах.

На належному рівні проводиться робота щодо кадрового забезпечення, надання якісних психологічних послуг у м. Комсомольську - 113 % (Шошина І. В.), Миргороді - 92 % (Нікітченко А. Б.), Полтаві - 76 % (Дорохова Н. Г.), Кременчуцькому районі 87 % (Семерянін О. Г.).

Протягом 2010-2011 н. р. вжито заходів щодо підвищення ефективності роботи психологічної служби у Кобеляцькому (Коваль Н. М.), Семенівському (Назаренко В. А.), Миргородському (Сніцерев С. Ю.), Лохвицькому (Момот О. М.), Машівському (Сергієнко Є. В.), Решетилівському (Голуб Г. О.) районах.

Не проводиться робота у напрямку розбудови психологічної служби у Глобинському – 19 % (Хлонь Т. Л.), Гребінківському - 14 % (Лисогор В. М.), Диканському - 20 % (Черкащенко П. М.), Чорнухинському - 13 % (Івашина М.

М.), Чутівському - 10 % (Павленко М. А.), Котелевському (Махов О. А.) районах.

Створено умови для надання індивідуальних психологічних консультацій, проведення тренінгів для педагогічних працівників та учнів, продемонстровано кращий досвід роботи практичних психологів у Кременчуцькій загальноосвітній школі-інтернаті ім. А. С. Макаренка (директор Кириченко О. М., практичний психолог Леоненко І. А.), Кременчуцькому медичному коледжі (в. о. директора Малик С. С., практичний психолог Подтикан І. В.), Миргородській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті І-ІІІ ст. для дітей зі зниженим слухом (директор Похно Є. Є., практичний психолог Омелич С. М.), Полтавському кооперативному технікумі (директор Іноземцев В. А., практичний психолог Даценко В. М.), Кременчуцькій спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті (в. о. директора Деньга О. А., практичний психолог Дем'ян Ю. В.), Полтавському обласному ліцеї-інтернаті для обдарованих дітей із сільської місцевості ім. А. С. Макаренка (директор Шульга І. В., практичний психолог Присяжнюк Н. Ю.), Комсомольській гімназії ім. В.О. Нижниченка (директор Полобок Л. В., практичний психолог Ткаченко С. В.), Комсомольському дошкільному навчальному закладі компенсуючого типу «Казка» (завідуюча Євтушенко В. О., практичний психолог Галушко Т. В.), Кобеляцькій загальноосвітній школі І-ІІІ ст. № 2 ім. О. Гончара (директор Гринько С. Ю., практичний психолог Льовіна С. О.), Гадяцькій спеціалізованій школі І-ІІІ ступенів № 4 (директор Бутенко С.М., практичний психолог Бедная А. В.), Піщанській гімназії (директор Ткаченко В. І., практичний психолог Чикун Л. М.), Полтавському навчально-виховному об'єднанні № 14 (директор Піддубна В. В., практичний психолог Лукова С. В.), Навчально-виховному комплексі інтернатного типу для дітей з вадами розвитку (директор Січкара Л. І., практичний психолог Сухіна Н. В., соціальний педагог Шерстюк В. С.).

Викладання знань з психології у рамках навчального процесу дає можливість підліткам пізнати самих себе та оточуючих, сформувати імунітет до негативних викликів сьогодення, організувати усвідомлений вибір майбутньої професії, набути комунікативних навичок, розвивати уміння будувати стосунки між хлопчиками і дівчатками. Лише за умови наявності системи цілеспрямованого впливу на розвиток учня можна досягти позитивних результатів. Віднайшли можливості для налагодження такої системи у рамках факультативів з психології для запровадження «Просвітницької Програми «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя», «Шкільних служб порозуміння», програми «Кроки до самопізнання» у Гадяцькому, Полтавському Кобеляцькому, Миргородському районах, у містах Полтаві, Комсомольську, Лубнах.

Водночас у Глобинському, Гребінківському, Котелевському, Оржицькому, Чорнухинському, Лубенському районах взагалі відсутні можливості доступу до психологічних знань у рамках факультативів та гуртків.

У Чутівському, Хорольському, Семенівському, Пирятинському, Машівському районах, місті Миргороді протягом 2010-2011 н.р. зменшилася кількість факультативів з психології.

Збільшилося кількість фактів звільнення практичних психологів за власним бажанням, зокрема, у професійно-технічних навчальних закладах, через неадекватні вимоги з боку заступників з виховної роботи (надати інформацію для службового використання, оформити документи на учнів, які не входять до переліку працівників психологічної служби, психологічне насилля). Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України "Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України" від 02.07.2009 № 616; зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.07.2009 за № 687/16703 методисти методичних кабінетів районних (міських) методичних кабінетів відділів (управлінь) освіти з психологічної служби є основними організаційно-методичними ланками психологічної служби системи освіти. План роботи практичних психологів, соціальних педагогів погоджує методист з психологічної служби, затверджує – директор навчального закладу. Діяльність заступника з виховної роботи та працівника психологічної служби має будуватися на умовах співпраці, виховна робота повинна здійснюватися виходячи з результатів соціально-психологічних досліджень, реального стану ситуації у закладі освіти. Зразково налагоджена діяльність психологічної служби у цьому напрямку на основі розробленої циклограми у Кременчуцькому районі (завідувач Кременчуцького районного центру практичної психології і соціальної роботи Наріжна В. А.), дієва модель психолого-педагогічної характеристики класу розроблена методистом з психології Пирятинського центру практичної психології і соціальної роботи Зайченко М. В. Важливим є сприяння з боку адміністрації навчального закладу донесенню інформації психолога, соціального педагога до педагогічних працівників, відображення результатів діагностики, досліджень у плануванні роботи навчального закладу, контроль за виконанням рекомендацій.

Слід вжити невідкладних заходів щодо усунення фактів втрати індивідуальних карток психологічного супроводу, результатів досліджень, соціально-психологічних паспортів класів у разі кадрових змін працівників психологічної служби. Особливо це стосується здійснення наступності психологічного супроводу дошкільної та початкової ланки освіти, переведення учнів з інтернатного до інших типів навчальних закладів. Інформація про соціально-психологічний розвиток учнів (дітей) має фіксуватися та враховуватися при організації навчально-виховної роботи на усіх етапах навчання та виховання.

Враховуючи вищевикладене та з метою підвищення ефективності діяльності психологічної служби

НАКАЗУЮ:

1. Начальникам відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів), директорам інтернатних, професійно-технічних, позашкільних, вищих навчальних закладів І-ІІ р.а.:

1.1. Вжити вичерпних заходів щодо подальшого усунення фактів втрати інформації соціально-психологічного супроводу при кадрових змінах. Розробити та запровадити систему передачі документації фахівців психологічної служби відповідно до Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів (наказ МОН України від 19.10.2001 р. № 691) та структури психологічної служби системи освіти.

1.2. Провести роз'яснювальну роботу про: функції, напрямки роботи практичного психолога, соціального педагога; особливості здійснення соціального, психологічного супроводу у співпраці із заступником з навчально-виховної роботи, класним керівником; недопустимість поширення інформації для службового використання працівниками психологічної служби.

1.3. Забезпечити практичних психологів, соціальних педагогів окремими кабінетами для здійснення повноцінного психологічного супроводу, проведення індивідуальної та групової роботи відповідно до Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів (наказ МОН України від 19.10.2001 р. № 691).

1.4. Посилити психодіагностичне забезпечення Концепції профілювання освіти України з фіксацією наслідків вивчення інтересів, здібностей і нахилів школярів у чотирьох характеристиках, які видаються кожному учневі у 1, 4, 9 та 11 класах, з відповідними рекомендаціями щодо вибору учнем гуртків, секцій, факультативів, поглибленого вивчення предметів, одного з п'яти профілів освіти в старших класах (незалежно від того, скільки профілів забезпечує конкретна школа).

1.5. Забезпечити в навчальних закладах роботу загальнодоступних гуртків, викладання годин з психології «Психологія спілкування», «Я, інші та суспільство», «Психологічний практикум», «Пізнай себе» а в старших класах – «Мій професійний вибір», «Психологія сімейного життя», «Формування життєвих навичок у випускників шкіл-інтернатів» для посилення психологізації процесу становлення особистості, профілактики суїцидів серед неповнолітніх,

1.6. Запровадити у навчальних закладах, де підготовлені тренери, медіатори «Програму сприяння просвітницькій роботі «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя», «Шкільні служби порозуміння».

1.7. Посилити контроль за інформацією, у тому числі у вигляді аудіо-відео матеріалів та методами її представлення представниками державних, громадських (благодійних, релігійних) організацій з метою недопущення у навчальних закладах маніпуляцій, негативного впливу на психічний розвиток учнів. Забезпечити неухильне дотримання наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2001 р. № 330 «Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується у навчальних закладах Міністерства освіти і науки України».

1.8. Передбачити у правилах внутрішнього розпорядку закладів освіти, у розділі «Робочий час і його використання» один день на тиждень для відвідування працівниками психологічної служби семінарів, нарад, супервізійних груп, отримання консультацій у центрах практичної психології і соціальної роботи (час роботи поза межами навчального закладу протягом дня має бути зафіксований у щоденному обліку роботи працівника психологічної служби). Забезпечити можливості для обміну досвідом роботи між працівниками психологічної служби різних регіонів області.

1.9. Запровадити практику обговорення на засіданнях колегій відділів (управлінь) освіти, педагогічних рад результатів моніторингів, соціально-психологічних досліджень з актуальних проблем освіти (стан психічного та фізичного розвитку дітей дошкільного віку та учнів, студентів; проблеми насилля, злочинності, ціннісних орієнтацій, вибору випускниками майбутніх навчальних закладів, особистісної зрілості).

1.10. Вжити заходів щодо недопущення виконання працівниками психологічної служби обов'язків, не передбачених посадовою інструкцією: проаналізувати статистичні звіти працівників психологічної служби з метою визначення орієнтовної кількості часу, необхідного для виконання рекомендованих видів роботи та контролю за ефективністю його використання; посадові інструкції заступників з виховної роботи, практичних психологів, соціальних педагогів, класних керівників.

1.11. Провести заходи щодо підвищення психологічної грамотності керівників закладів освіти з метою покращення соціально-психологічного мікроклімату у навчальних закладах: запровадити постійно діючі семінари, тренінги для керівників освіти, провести соціально-психологічні дослідження у педагогічних колективах, розробити та запровадити тренінги по формуванню конкурентоздатних команд.

2. Полтавському обласному інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського (В. В. Зелюк) :

2.1. Запровадити у рамках методичних днів для працівників психологічної служби області діяльність інтервізійних, супервізійних груп, постійно діючих семінарів.

2.2. Створити банк кращого досвіду практичних психологів, соціальних педагогів різних типів навчальних закладів та з різних проблем.

2.3. Запровадити семінари, тренінги для керівників закладів освіти області з метою підвищення психологічної компетентності.

2.4. Контролювати у рамках атестації навчальних закладів, практичних психологів, соціальних педагогів ефективність використання робочого часу працівниками психологічної служби відповідно до посадових інструкцій.

3. Про проведену роботу інформувати центр практичної психології і соціальної роботи Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського щорічно до 15 травня.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Начальник Головного
управління освіти і науки

В.І. Мирошніченко

